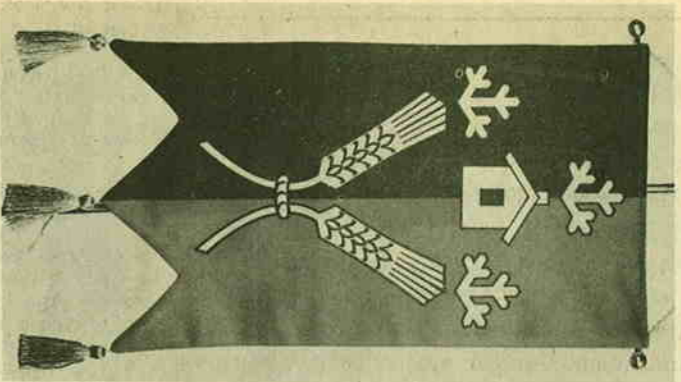

Pitäjä pitäjältä

METSÄPIRTTI

Metsäpirtin viiri

Metsäpirtin vihriäsi ovat puna- mustalla pohjalla punn latvat, valkoisen tupa ja kaksi tähtää. Viirin on Pirtti-Säätiön toimesta suunnitellut taitelija Laila Nättä vihrejä myy Pirtti-Säätiön osotte: Metsäpirtin Osuuspankki, 23100 Mynämäki.

Syntyin- seudulle

Metsäpirtti, synnyinpaikka, sieltä alkoi elontie. Vuodet vierii, juoksee aika, sinne yhä aatos vie.

Siellä kerran lapsuusajanaan hauskat leikit leikittiin. Mien pian nuoruus saikaan — taitvas peittyi unelmiin.

Meri välkkyy, joki juoksi, koski kuohui mahtava. Ajatuksin saavun luoksi kotijärvien rantoja.

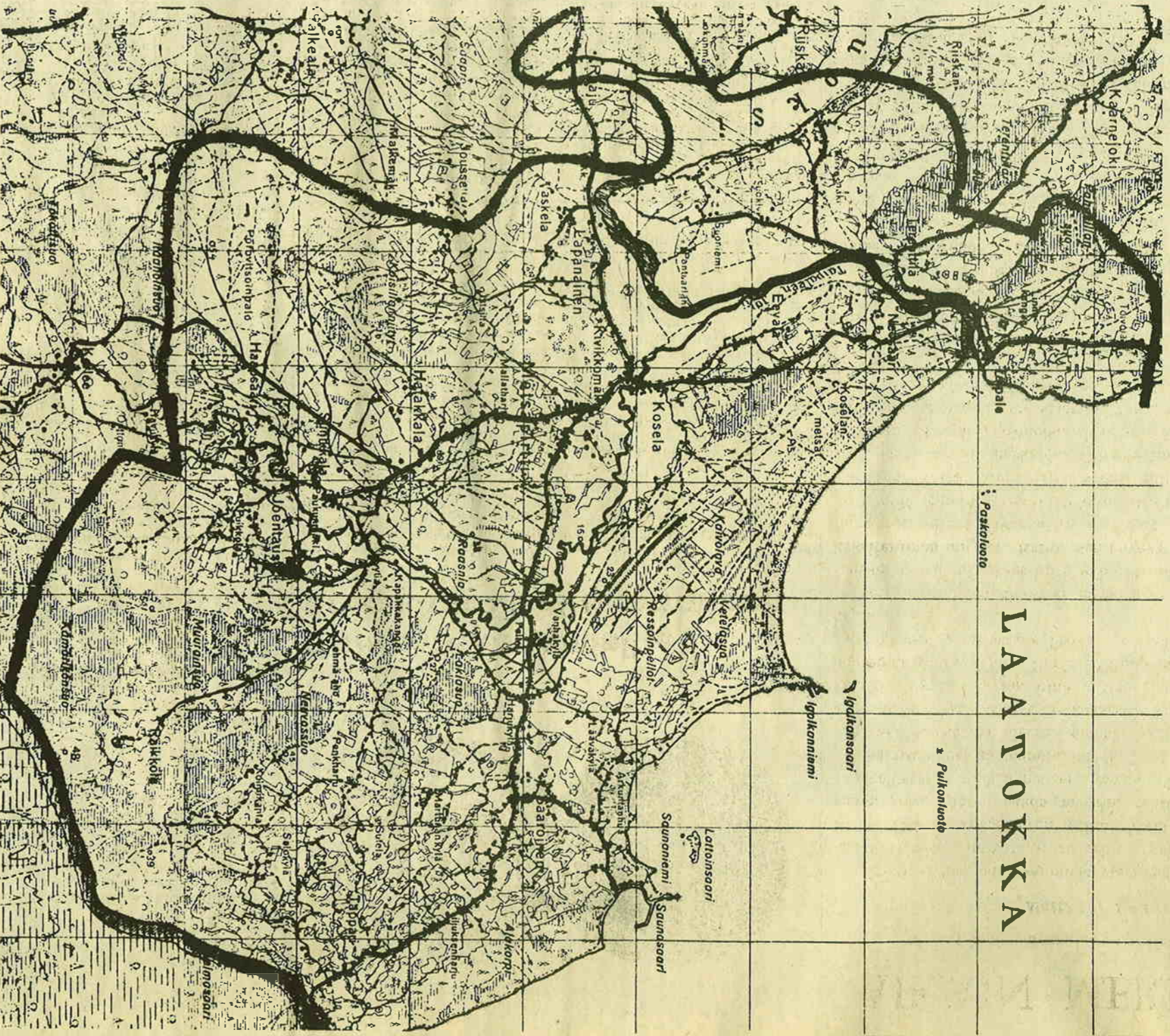
Muistan kuinka syksyillä pilloon peitti auringon. Kimakeli kuudansilta lainehilla Suvannon.

Metsäpirtin rajamailla yöryi laaja Laatokka. Kalaa antoi, oli vailla, usein otti uhrinsa.

Metsäpirtti, rakas seutu, tuomenkukkain, vuokkoin maa.

Jatkuu elon meren soutu. Sua en voi unohtaa.

E l s a T u o k k o

Metsäpirtti-nimisen paikkakunnan historia ulottuu kaans vuosatasojen taakse, vaikka Metsäpirtti tulkin itsenäiseksi seurakunnaksi vasta vuonna 1894. Aluksi Metsäpirtin alue tunnettiin vain Taipale-nimisenä kauppa-asatamana. Taipaleessa. Se oli neljäs maaraajapitäjä Karjalan kannaksella Laatokan rannassa. Nimestään huolimatta se oli erittäin laajojen peltoalueiden aluetta. Kolmas osa pitäjän pinta-alasta oli peltona. Vaikka se olkin aivan Venäjän rajapitäjä, ei siellä asunut yhtään

venäläiskansalaisuusiin kuuluvaa. Murteessa saattoi kuitenkin havaita jottakin venäläisiä ja ruotsalaisiakin lahansanoja. Metsäpirtti oli huomattava villijan tuotantopitäjä, rohkeiden Laatokan kalastajien pitäjät sekä voimakas poraatuotantopitäjä ja sitenä kova kilpailija Sakkolan kanssa. Lahjoitusmaatalonpoikien muistopaisas oli paikkakunnalle pyetyyety muistona raskasta lahjoitusma-ajoiista. Kalastussatama oli 600 m pitkän aalonnurtujan suojassa. Taipale, Terenttiä ja

Kirvesmäki liittyvät läntemättömästi Suomen talvisotaan. Pitäjän pinta-ala oli 187 km² ja asukkaita 4900, josta ortodokseja 360, asutusihety 24 henkeä km², kylillä 21, viljelysala 6000 ha, viljelmiä 700, hevosa 600, nautoja 2800, sikoja 1800, sähköätoen, porsaatuotanto 6000, sähköätoen, saha ja mylly, bruttuotanto 0,4 milj. silloista markkaa. Suvannon lähteen yhdellä aukealla 500 saarajaa. Talvisodassa säilyi vain 1 % kaitista rakennuksista ja asukkaita pääsi palaamaan takaisin

valtauksen jälkeen 12,4 %. Viljelykseen saatiin peltoista 25 %. Nykyisin asuu metsäpirttiläisiä Etelä-Pohjanmaan, Satakunnan ja Lounais-Suomen alueella 90 kunnassa: Mynämäellä 98 ruokakuntaa, Vehmaalla 73, Laitlassa 52, Kauhajoella 48, Turussa 46, Kannissa 35, Uudessakapungissa 33, Jalasjärvellä 26, Nurmossa 25 ja Laihalla 20. Nämä ovat kymmenen suurinta metsäpirttiläisten sijoituskuntaa. Ei liene maassamme sellaista jäänää, jossa et ois metsäpirttiläisiä.

Jahtyväiset Metsäpiiritin seurakunnalle

Tulevan tammikuun 7. päivänä tulee kuluneeksi 54 vuotta sitä pidosta, jolloin minut vihittiin pappiksi Porvoossa ja toukokuun 1. p:nä 1911 astuin Metsäpiiritin seurakunnan kirkkoherranvirkaan, ollen tämän seurakunnan toinen ja viimeinen vakinaisen kirkkoherra. Lähes 39 vuotta olen toiminnut Metsäpiiritin seurakunnan palveluksessa saaden nähdä sen kehityksen ja sen sekä henkisen että taloudellisen nousun, mutta myös sodan tuhot ja ranniot, en ainoastaan syrjästä katsojana, vaan itse mukana eläen.

Karjala ja sen kansa olivat minulle Metsäpiiritin tullessani tunnetut monien vuosien työskentelyni jälkeen sen keskuudessa eri puolilla makkunaa, pääasiassa Kannaksella. Olen oppinut Karjalaa ja sen kansaa rakastamaan.

Virkatetutuisi jouduin erittäin paljon liikkumaan seurakunnassa. Lienee varsin harvoja taloja ja makkureja, joissa en olisi joskus vierailtu, monissa hyvinkin monesti esim. lapsirikkeissa perheissä, koska melkein kaikki lapsikasteet toimittin kodissa. Aina sai osakseen vilpitöntä ystäväisyyttä ja vieranvierausaitta. Kinkereille koekohtui varsinkin syrjäosissa seurakunta runsaasti varten Jumalan sanan viilemistä varten eikä suinkaan vain pitoktiin, kuten monin paikoin maassamme on laita.

Hyvin merkittävänä asia, johon m. m. kunnioitettava piispa Collander-vainaja kiinnitti huomiota, oli se sopu, jolla valittiin yhteisten asioiden hoidossa ja joista johtui, ettei äänestystyksen olut tarvis rihtiyä asioissa. Keskinäinen luottamus vallitsi sekä pappin ja seurakunnan luottamusmiesten että seurakunnan jäsenten välillä. Seurakunnalla olikin onni saada luottamusmiestensä joukkoon lukea monia uskollisia ja taitavia henkilöitä.

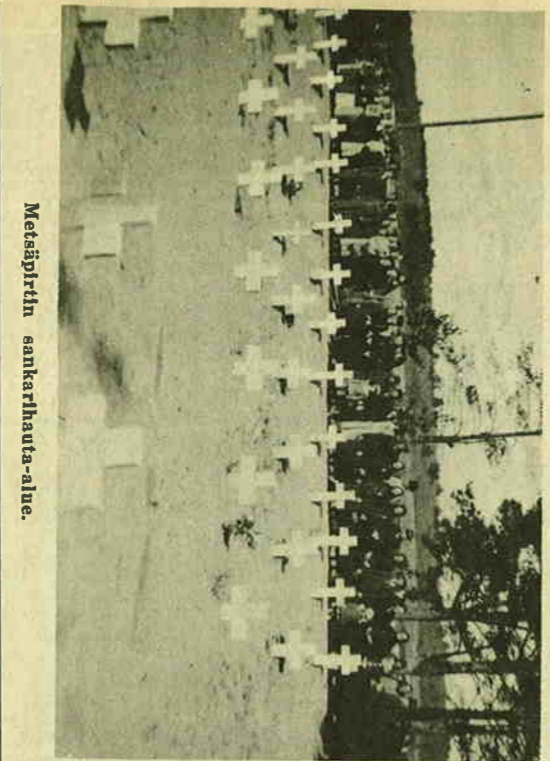
Metsäpiiritin kirkkoherra rovasti J. K. Sakkinen.

Erikoisesti kansakoulun opettajisto oli seurakuntatyölle myönteinen. Kouluilla pidettiin usein hartausiltoja ja opettajat olivat vuorostaan aina tervetulleita vieraila pappiaan.

Jouduin paljon myös toimimaan taloudellisella alalla varsinkin osuustoiminnassa. Osuustoimintavien keskuudessa oltiin minulla useita monivuotisia ystäviä. Olen näet aina ollut sitä mieltä, että kansan aineellisen toimeentulon kohominen kuuluu niihin asioihin, joita kristittyjen ja sis myös pappien olisi harrastettava.

Olen jo varsin vanha ja pääsen pian nauttimaan vanhauden leppoa ehkäpä melkoisen mukoisissa oloissa oloissa. Kiitän kaikkia seurakuntalaisia oskseni tulleesta sydämydestä ja rakkaudesta. Lopettävänä huuskaun patruukka Jakobin sanoilta pojilleen: Minä kuolen, mutta Jumala on teidän kansanne.

Ilmojoella, jouluk. 20. p:nä 1949.
J. K. Sakkinen

Metsäpiiritin sankarihautausalue.

Nuorena pappina Metsäpiiritissä

Kun olin yliopiston loppuututkinon jälkeen saanut 11.1. 1939 pappisvihkimyksen Viipurissa, määrätin minut ensimmäiseen paikakaani kirkkoherran apulaiseksi Metsäpiiritiin. Paljoa ei minulla ollut tietoa tulevasta virkapai-
ta eikä koko tuosta rajapiitäjästä, kun makusitin Kannaksen läpi ja ilmoitaduun tulevalla esimehel-
leni, rovasi J. K. Sakkinen. Mutta, minkuin jokainen muualta sinne tullut, minäkin tein kohta ha-
vainnon, ettei Metsäpiiriti vastaan-

Metsäpiiritin kirkkokuoro Vaasaan laulujuhlilla v. 1939.

nut nimeään. Se ei ollut mikään suurten metsien salopitäjä, vaan pääosallaan viljelysseutu. Raja antoi alkun oman tunnun. Mieleen on jäänyt varsinkin ensimmäisen käynti rajan läheisyydessä Tapparissa. Sielläpäin alkuaikana eräs rajavarti ja pyysi vaimistaan loppakaasia ja pyysi nähtäväksi radennut, että seurakuntaan oli tullut uusi mies, muistelen vastaan-
neeni, ettei rajamies ole taannut äskettäin käydä kirkossa, koska ei tuntenut uutta pappia. Molemmat hoitivat siis tehtävänsä.

Kun 22-vuotiaana joutui opettelemaan papin toimia, tunsin sinä monta kertaa avuttomuutta. Ensimmäisissä kastetilaisuuksissa olivat tarkattava, että lapsen nimenä oli varmaan ainakin yltä jähnyt, nyt kuin vihittävä. Suurimpia koelut uusi mies, muistelen vastaan-
neeni, ettei rajamies ole taannut äskettäin käydä kirkossa, koska ei tuntenut uutta pappia. Molemmat hoitivat siis tehtävänsä.

Kun 22-vuotiaana joutui opettelemaan papin toimia, tunsin sinä monta kertaa avuttomuutta. Ensimmäisissä kastetilaisuuksissa olivat tarkattava, että lapsen nimenä oli varmaan ainakin yltä jähnyt, nyt kuin vihittävä. Suurimpia koelut uusi mies, muistelen vastaan-
neeni, ettei rajamies ole taannut äskettäin käydä kirkossa, koska ei tuntenut uutta pappia. Molemmat hoitivat siis tehtävänsä.

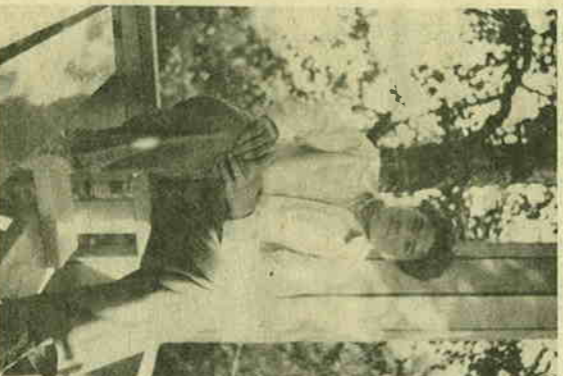
Kun 22-vuotiaana joutui opettelemaan papin toimia, tunsin sinä monta kertaa avuttomuutta. Ensimmäisissä kastetilaisuuksissa olivat tarkattava, että lapsen nimenä oli varmaan ainakin yltä jähnyt, nyt kuin vihittävä. Suurimpia koelut uusi mies, muistelen vastaan-
neeni, ettei rajamies ole taannut äskettäin käydä kirkossa, koska ei tuntenut uutta pappia. Molemmat hoitivat siis tehtävänsä.

oli vastannut: "Minä olen vain tilapäisesti näissä tehtävissä."

Kun saman vuoden 1939 syksy tuli ja YH alkoi, oli seurakunnassa havaittavissa vakava rukouksen mietä. Saattoi panna merkille, että tuolloin alkoi yhäkin tulla ju-tavallista malonpalvelukseen enemman väkeä. Kun talvisota alkoi, se koettiin tietysti rajapiitäjässä heti hyvin läheisesti. Marraskun viimeisen päivän aamuna herättiin pappilassa siihen, että kranaatti vuhuvat yli tienon ja räjähtivät saaden aikaan tuhoa. Ei tarvittu selitystä, mistä oli kysymys. Kiireesti jouduttiin rovas-ti ruustimansa kanssa matkaan hevosella sisämaahan päin. Minä jäin Metsäpiiritin miehistä koottujen rajakomppanioiden mukaan, kun vakinaisen asepalvelukseni lykkäyksen johdosta alkoi vasta vähän myöhemmin sodan aikana. Näin, miten Metsäpiiritin mies palveli maataan ja puolusti kotiseutuaan sodan vaikeina ensimmäisinä päivinä.

Useimmille lienee ensimmäisellä työpäivällä suuri merkitys. Niin on minullakin Metsäpiiritissä vietämäni vaaja vuosi jäänyt pysyvästi mieleen. Siellä olen nuorena pappina hapuilut työssäni, siellä olen kokenut unohtumattomia tapaamisia ensimmäisen seurakuntalais-temi, "metsäpiiritisten" kanssa.

E l i n o V a u r a m o.

Eino Vauramo nuorena pappina Metsäpiiritin pappilan kulisilla.

Metsäpiiritin kirkko

Metsäpiiritin viimeisen edellises-
tä, 1700-luvun alussa rakennettu-
ta kirkosta tiedetään, että sen ka-

Metsäpiiritin seurakunnan ehtoollis-
kainsto vuodelta 1909 luovutettiin
Mynämäen seurakunnalle pääsiäise-
nä 1950.

to 1789 oli rappeutunut. Itse kirk-
kokin oli luultavasti huonossa kun-
nossa, koska jo seurakuntalaiset
seuraavaan vuosikymmenen alussa
ryhtyivät puunnaamaan uutta kirk-
koa. Se rakennettiin vuosina 1791-
1792 puusta ristikkokoksi. V 1841
kirkko purettiin ja rakennettiin sa-
moina aineksista uudelleen. Katon
harjoja korotettiin 1876, jolloin
myös entinen kellotorni purettiin.
Tämän uusimisen yhteydessä ra-
kennettiin uusi, entistä pienempi;
kellotorni kirkon läntisen sakaran
pääään. Perusteellinen uusiminen
suoritettiin yharikitehti Jac. Ah-
renbergin ja Paavo Björkin suun-
nittelimen mukaan v 1914. Silloin
kirkon keskustaän tehtiin jälleen
torni. Samalla korotettiin kirkon
seiniä yhdellä metrillä.

Talvisodan ensimmäisenä sota-
päivänä sai eräs Metsäpiiritin ra-
jakomppanian sotilas tehtäväkseen
kirkon polttamisen. Saavuttuaan
kirkon luo hän ei voinutkaan täy-
tää tehtävänsä ja kirkko jäi ehe-
äksi. Ensimmäisistä sotapäivistä
kirkko tuhoutui kuitenkin lykkä-
lesta.

Metsäpiiritin kirkko sisäiltä oli va-
loisa ja kaunis. Seinät olivat punt-
tilaudoitetut ja valkoiseksi maala-
tut. Lattialla oli punainen käyvävä-
matto. Kirkon keskikappeliin oli
kiinnitetty 59-kynttiläinen katto-
kruunu. Alttaritaulun kirkkoon oli
kielakunnantoumari B A Goden-
hjelmin maalamat vuonna 1851. Se-
kuvasi Kristusta Getsemanessa.
Ehtoolliskalusto oli uusittu n
1909. Suomen Kultaseppä Oy:ltä
oli valmistunut oylättäitautanen ja
3 litran vetoinen 2250 gramman
viinimalja. Tämä kalisarvoinen
ehtoolliskalusto onnistuttiin kun-
jettamaan sielä pois ja on se nyt
huovutettuna Mynämäen kirkon eh-
toolliskaluston mukana samoissa
toimituksissa kuin ennen Metsä-
piiritissäkin.

Metsäpiiritin kirkon kellot unsi-
ttiin v 1928. Niitä oli kolme. Yksi
niistä löydettiin jatkosodan aikana
ja se toimitettiin Mynämäelle siel-